

Відповідно до чинного законодавства України під час навчання в закладах професійно та професійно-технічної освіти мають право на користування пільгами такі категорії осіб:

- Здобувачі освіти, із числа дітей та осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи;
- Здобувачі освіти з особливими освітніми потребами ;
- Здобувачі освіти з малозабезпечених сімей;
- Діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, та особи з їх числа;
- Діти осіб, визнаних учасниками бойових дій, особами з інвалідністю внаслідок війни, постраждалими учасниками Революції Гідності та дітей військовослужбовців, які загинули чи пропали безвісти під час проходження військової служби;
- Діти, зареєстровані як внутрішньо переміщені особи.

Особливості роботи соціального педагога з дітьми соціально незахищених категорій в закладі освіти:

- У своїй роботі соціальний педагог керується нормативними документами щодо соціального захисту дитини та охорони дитинства: Законом України «Про охорону дитинства», Конвенцією з прав дитини, Національною програмою «Діти України» та іншими відповідними нормативними документами МОН України й усіх ланок органів управління освітою, річним планом.
- Соціальний захист, як першочергове завдання в роботі соціального педагога, передбачає здійснення контролю за умовами життя та виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також захисту прав та інтересів дітей, які потребують допомоги держави. Тому соціальний педагог виконує низку соціально-педагогічних завдань, які регламентовані такими нормативними документами, як Закон України «Про освіту», Закон України «Про охорону дитинства», Закон України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування», Закон України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», Закон України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування», Закон України «Про соціальну роботу з дітьми та молоддю», Закон України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», Закон України «Про реабілітацію інвалідів в Україні», Закон України «Про попередження насильства в сім'ї», Постанова Кабінету Міністрів України № 226 від 05.04.1994 «Про поліпшення виховання, навчання, соціального захисту та матеріального забезпечення дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування».
- Так, кожний класний керівник на початку вересня формує базу даних учнів групи – «соціальний паспорт» у якому зазначає категорії дітей, які потребують максимальної уваги, зокрема:
 - - діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування;
 - - діти з особливими освітніми потребами;

- - діти з багатодітних сімей;
- - діти з малозабезпечених сімей;
- - діти, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС;
- - діти із сімей, які потрапили в складні життєві обставини;
- - діти із неповних сімей.
- За даними соціальних паспортів груп соціальним педагогом складається соціальний паспорт закладу освіти та соціальний паспорт пільгових категорій. На початок навчального року складається банк даних дітей пільгових категорій. Тобто формуються окремі списки за визначеними формами дітей та сімей, які підлягають соціальному захисту.
- У налагодженій співпраці класні керівники разом з соціальним педагогом відвідують цих дітей вдома, обстежують їх побутові та житлові умови, цікавляться їхніми проблемами.
- Першочерговим в роботі соціального педагога є соціальний супровід дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Робота з зазначеною категорією передбачає тісну співпрацю з опікуном та самою дитиною в двох аспектах: захист соціальних, майнових та житлових прав, формування повноцінної особистості дитини, соціалізованої до сталого дорослого життя.
- При роботі з опікунами, соціальний педагог відстежує стан утримання, проживання та виховання дитини. Здійснює моніторинг по закріпленому житлу в якому технічному стані перебуває дане житло, доцільність його використання. Соціальний педагог відстежує позаурочну зайнятість дітей даної категорії.
- З дітьми під опікою соціальний педагог проводить індивідуальні консультації, групові заняття, а також опікуни отримують індивідуальні консультації.
- У роботі з дітьми з особливими освітніми потребами соціальний педагог працює в тісній співпраці з класним керівником та батьками дитини. Це і організація пільгового харчування в заклад освіти, отримання державної соціальної допомоги на дитину, інтерес щодо медичного обстеження та оздоровлення дитини.
- Соціальний захист дітей з багатодітних сімей спрямовує роботу соціальний педагога разом з класним керівником на моніторинг багатодітних родин у навчальному закладі. При появі нової багатодітної родини, відповідно до змін у законодавстві про соціальний захист багатодітних родин, соціальним педагогом проводяться індивідуальні консультації для батьків з багатодітних родин та проводяться збори з соціально-правових питань та щодо оформлення необхідних документів, які підтверджують статус сім'ї. Надаються індивідуальні консультації дітям з багатодітних родин.
- Робота з соціального захисту дітей з малозабезпечених сімей передбачає співпрацю соціального педагога з батьками сімей, які мають статус «малозабезпеченої». А саме в частині надання в навчальному закладі безкоштовного харчування дітям з цих родин та робота щодо надання консультацій батькам, за їх зверненнями, при вирішенні соціальних питань, які можуть виникати: звернення до управління праці та соціального захисту населення за оформлення необхідних документів, звернення до центру зайнятості щодо вирішення пошуку роботи, а також з клопотаннями до виконкому щодо надання матеріальної допомоги.

- Для повної і продуктивної роботи з соціального захисту дітей пільгових категорій повинна бути чітко налагоджена робота соціального педагога з класним керівником та майстром виробничого навчання на всіх ланках навчального процесу: від школи І курсу до випуску. Саме педагогічна компетентність і не байдужість класного керівника дає змогу соціальному педагогу вдало і правильно реагувати на ті правові та соціальні проблеми, які виникають у дитини будь-якої категорії. Підсилюючи роль класного керівника в учнівському колективі, соціальний педагог планує свою роботу з класними керівниками школи через надання індивідуальних консультацій по роботі з дітьми пільгових категорій, проведення семінарів та круглих столів з класними керівниками на яких розглядається нормативно-правова база по роботі з такими дітьми, обговорюються конкретні ситуації при роботі з сім'ями пільгових категорій.
- Зміст соціально-педагогічної діяльності з дітьми, батьки яких є учасниками бойових дій і АТО:
 - Використання різних профілактичних програм навчання здобувачів освіти новим формам поведінки, виховання стресостійкості особистості, здатної самотійно, ефективно і відповідально будувати своє життя. Ці програми включають в себе:
 - групові заняття з розвитку комунікативних навичок як в учнів, так і в батьків;
 - групові заняття з профілактики асоціальної поведінки з основами правових знань;
 - групові заняття спрямовані на допомогу в досягненні позитивних життєвих цілей.
- Для нормалізації психічного стану дитини, яка переживає відсутність одного з батьків через перебування у зоні бойових дій, важливу роль відіграє соціально-психологічна робота зі всією сім'єю. Адже внаслідок травми порушуються дитячо-батьківські зв'язки, виникають симбіотичні або примусово дистанційні відносини між батьками і дитиною.